

**Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка**

Навчально-науковий інститут технічного сервісу

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Ціноутворення в будівництві»

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення в будівництві» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення в будівництві» є відносини, що виникають у процесі формування цін на продукцію та послуги підприємств будівельної галузі.

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	19 «Архітектура та будівництво»
Спеціальність	192 «Будівництво та цивільна інженерія»
Освітньо-професійна програма	Будівництво та цивільна інженерія
Період навчання	Рік підготовки - <u>2</u> й, семестр – <u>4</u> й
Обсяг курсу	3 кредити; 90год, з них: лекції – <u>15</u> год, практичні заняття – <u>30</u> год, самостійна робота – <u>45</u> год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладачі:	к.е.н., старший викладач Ряснянська Альона Миколаївна

2. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування знань з теоретичних та методологічних основ ціноутворення, оволодіння прийомами розробки цінової політики і стратегії підприємств будівельної галузі.

Завдання дисципліни: засвоєнні студентами системних знань щодо політики формування цін, показу взаємозв'язку ціноутворення підприємств будівельної галузі.

Пререквізити дисципліни: базові знання з економіки, математики, інформатики, права.

Компетентності, які студент набуде в результаті навчання:

- здатність ухвалювати обґрунтовані рішення;
- здатність визначати техніко-економічну ефективність типових систем та їхніх складників на основі застосування аналітичних методів;

- здатність розуміти і враховувати правові, соціальні, екологічні, етичні, економічні й комерційні обмеження та ризики, реалізуючи технічні рішення;
- здатність використовувати знання на засадах комерційної та економічної діяльності;
- здатність розробляти плани і проекти, спрямовані на досягнення поставленої мети та зорієнтовані на наявні ресурси.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- загальну характеристику системи цін, їх основних видів та функцій;
- складціни та формування її елементів – концепцій та методів ринкового ціноутворення;
- особливостей становлення цін на зовнішньому ринку;
- методологію розробки цінової політики та стратегії підприємства;
- цілі та методи державного регулювання цін, його впливу на економічні процеси;
- особливості ціноутворення у галузях матеріального виробництва та у сфері послуг

вміти:

- застосовувати на практиці знання щодо формування цінової політики і стратегії підприємства;
- знати інструментарій, потрібний для виробки ефективних цінових рішень;
- обирати методи ціноутворення в залежності від ринкових умов, сфери і цілей діяльності підприємства;
- ефективно використовувати ці методи на практиці.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: індивідуальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

3. ЗМІСТ І СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Управління ресурсами підприємств будівельної галузі												
Тема 1. Ціна і її сутність, функції цін в будівництві.	9	1	3			5	9	1				8
Тема 2. Принципи ринкового ціноутворення в будівництві	9	1	3			5	9		1			8
Тема 3. Ціноутворення в будівництві на різних типах ринку	9	1	3			5	9	1				8
Тема 4. Система цін в будівництві	9	2	3			4	9		1			8
Тема 5. Витрати в структурі ціни виробництва в будівництві.	9	2	3			4	9					9
Разом за змістовим модулем 1	45	7	15			23	45	2	2			41
Змістовий модуль 2. Основні засади управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємств будівельної галузі												
Тема 6. Методи встановлення цін в будівництві.	9	2	3			4	9	1				8
Тема 7. Цінова політика підприємства будівельної галузі	9	2	3			4	9		1			8
Тема 8. Цінова стратегія підприємства будівельної галузі на ринку.	9	2	3			4	9	1				8
Тема 9. Встановлення цін на експортну продукцію в будівництві.	9	1	3			5	9		1			8
Тема 10. Державне регулювання цін у ринковій економіці в будівництві.	9	1	3			5	9					9
Разом за змістовим модулем 2	45	8	15			22	45	2	2			41
Усього	90	15	30			45	90	4	4			82

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Ціна і її сутність, функції цін в будівництві.	3	
2	Принципи ринкового ціноутворення в будівництві	3	1
3	Ціноутворення в будівництві на різних типах ринку	3	
4	Система цін в будівництві	3	1
5	Витрати в структурі ціни виробництва в будівництві.	3	
6	Методи встановлення цін в будівництві.	3	
7	Цінова політика підприємства будівельної галузі	3	1
8	Цінова стратегія підприємства будівельної галузі на ринку.	3	
9	Встановлення цін на експортну продукцію в будівництві.		1
10	Державне регулювання цін у ринковій економіці в будівництві.		
Усього годин		30	4

Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Функції цін в ринковій економіці	5	8
2	Принципи ринкового ціноутворення	5	8
3	Дослідження ринку для цілей ціноутворення	5	8
4	Знижки і надбавки до цін, їх призначення та розрахунок	4	8
5	Сутність змінних та постійних витрат	4	9
6	Сутність нормативно-параметричного ціноутворення	4	8
7	Поточне (оперативне) регулювання цін.	4	8
8	Основні цінові стратегії підприємства на ринку	4	8
9	Фактори, що впливають на рівень цін експорту	5	8
10	Бюджетно-фінансові методи непрямого регулювання цін.	5	9
Усього годин		45	82

4. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна оцінка за курс - 100 балів.

Оцінка поточного контролю (максимально 60 балів) включає:
відвідування занять – 1 бал за 1 заняття (максимально 24 балів);
виконання практичних завдань – 2 бали за завдання (максимально 16 балів);

модульний поточний контроль – до 10 балів за модуль.

Оцінка підсумкового контролю (максимально 40 балів) включає:
тестовий контроль (включає питання для самостійної підготовки) –
максимально 20 балів;

2 теоретичні питання – максимальна по 10 балів за питання: 10-9 бали - за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу; 8-7 бали - якщо у відповіді допущені не принципові помилки, відсутня необхідна деталізація; 6-5 бали - якщо у відповіді розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення; 4-3 бали - студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки або якщо у відповіді містяться принципові помилки; 2-0 балів - повністю відсутня відповідь.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок за поточний та підсумковий контроль.

5. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізація політики академічної доброчесності.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається у формі усного опитування (при пропущенні лекції) та виконання індивідуального розрахункового завдання (при пропущенні практичного заняття). При цьому враховується причина пропуску занять: при відсутності за поважної причини відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0, при відсутності поважної причини – 0,5.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Ціноутворення в будівництві» студентами спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» першого (бакалаврського) рівня освіти / укл.: к.е.н. Ряснянська А.М. – Харків: ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2020

2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Ціноутворення в будівництві» студентами спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» першого (бакалаврського) рівня освіти / укл.: к.е.н. Ряснянська А.М. – Харків: ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2020

І. Рекомендована література

1. Конституція України
2. Господарський кодекс України. Додаток до «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію». – К.: Преса України, 2006. – № 50 (439). – 175 с.
3. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 Правила визначення вартості будівництва. – [Чинний від 01.01.2014]. – Київ: Мінрегіон України, 2013. – 93 с.
4. ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 Настанови щодо визначення прямих витрат у вартості будівництва. – [Чинний від 01.01.2014]. – Київ: Мінрегіон України, 2013. – 93 с.
5. ДСТУ-Н Б Д.1.1-3:2013 Настанови щодо визначення загальнопромислових і адміністративних витрат та прибутку у вартості будівництва. – [Чинний від 01.01.2014]. – Київ: Мінрегіон України, 2013. – 60 с.
6. ДСТУ-Н Б Д.1.1-4:2013 Настанови щодо визначення вартості експлуатації машин і механізмів у вартості будівництва. – [Чинний від 01.01.2014]. – Київ: Мінрегіон України, 2013. – 57 с.
7. ДСТУ-Н Б Д.1.1-6:2013 Настанови щодо розроблення ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи. – [Чинний від 01.01.2014]. – Київ: Мінрегіон України, 2013. – 43 с.
8. Д. 1.1.1—2000 Правила визначення вартості будівництва (із змінами, внесеними згідно з Доповненням №3, затвердженим наказом Держбуду України від 07.05.2002 №80) // Ціноутворення у будівництві. - 2002. - №5.
9. Мазур О.Є. Ринкове ціноутворення: Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 480 с.
10. Афонин А.С. Вхождение в бизнес и ценообразование. Практическое руководство. – К.: МАУП, 1997. – 108 с.
11. Наказ Укравтодору №62 від 16.02.2009. Про затвердження «Порядку подання на погодження, реєстрацію та облік індивідуальних ресурсних елементних кошторисних норм»
12. Закон України «Про ціни і ціноутворення» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2013. – №19-20. – ст.190. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>
13. Бакунов О.О. Цінова політика підприємства: навч. посіб. / О.О. Бакунов, Ю.О. Кучеренко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2016. – 111 с.
14. Артус М.М. Формування механізму ціноутворення в умовах ринкової економіки: монографія / М.М. Артус. – Тернопіль: Економічна думка, 2012. – 382 с.
15. Березін О.В. Управління ціноутворенням: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Березін, Ю.В. Карпенко. – Суми: Університетська книга, 2012. – 175 с.

16. Мазур О.Є. Ринкове ціноутворення. Навчальний посібник – К.: “Центручбової літератури”, 2012. – 480 с.
17. Малініна Н.М. Ціни і ціноутворення: практикум / Н.М. Малініна, І.В.Причепа, В.В. Кавецький. – Вінниця: ВНТУ, 2015. – 63 с.
18. Пінішко В.С. Ціни і ціноутворення. Навчальний посібник. – Львів: “ІнтелектЗахід”, 2006. – 488 с.
19. Пінішко В.С. Ціни і ціноутворення: навч. посіб. / Пінішко В.С., Рудницька О.С., Юсипович О.І. – Л.: Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. – 191 с.
20. Тормоса Ю.Г. Ціни та цінова політика: Навч.-метод. посібник / Ю.Г. Тормоса.– К.: КНЕУ, 2006. – 247 с.
21. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посібник / Л.О. Шкварчук. – К.:Кондор, 2008. – 195 с.
22. Шульга О.А. Ціноутворення: курс лекцій: [навч. посіб.] / Шульга О.А. – К.:НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 110 с.

**Шкала: національна та ECTS і критерії
оцінювання до визначення рівня знань і навичок**

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання:

«Відмінно» (90-100 балів) – студент виявляє всебічні системні і глибокі знання програмного матеріалу, вільно оперує матеріалом, чітко володіє понятійним апаратом, уміє аналізувати і робити висновки;

«Дуже добре» (82-89 бали) – студент виявляє широкий професійний кругозір, уміння логічно мислити, виявляє достатньо системне і глибоке знання програмного матеріалу, чітко володіє понятійним апаратом, проте у відповідях допускаються окремі неточності, які не змінюють суті питання.

«Добре»(74-81 бали) – студент виявляє достатньо глибоке знання програмного матеріалу, володіє понятійним апаратом, вміє аргументувати

свої відповіді, проте у відповідях допускаються неточності, які впливають на чіткість.

«Задовільно»(64-73 бали) – студент виявляє не достатньо глибоке знання програмного матеріалу, в основному володіє основним понятійним апаратом, але допускає принципові помилки;

«Достатньо»(60-63 бали) – студент виявляє слабкі знання, у відповідях не точно формулює причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування, допускаються значні помилки.

«Незадовільно» (35-59 бали) – студент виявляє значні прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, у володінні окремими поняттями, не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення.